

στινιανὸς δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τίποτε, καί, παρασκευάσας τὸν στρατὸν αὐτοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον παρέλαβε πρὸς τοὺς ἄλλοις 30.000 Σλαύων ἐκ τῶν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ μετοικισθέντων, ὤρμησε, τῷ 691, ἐπὶ τὴν Κιλικίαν. Ἀντιπαρετάχθησαν δὲ καὶ οἱ Ἄραβες περὶ Σεβαστοῦπολιν ὑπὸ στρατηγὸν τὸν Μωάμεθ, διαμαρτυρούμενοι πάντοτε ὅτι αὐτοὶ δὲν διέλυσαν τὰς συνθήκας οὔτε τοὺς ὄρκους παρεβίασαν, ἐπικαλούμενοι τὴν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ κατὰ τοῦ παραβάτου, καὶ εἰς ἔνδειξιν κρεμάσαντες ἐπὶ δόρατος ὑψηλοῦ, ἀντ' σημαίας, αὐτὸ τῶν συνθηκῶν τὸ πρωτότυπον. Ἐν τῇ συγκροτηθείσῃ τότε μάχῃ, κατ' ἀρχὰς ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνεδείχθη νικηφόρος, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἱ Σλαῦοι, συνεννοηθέντες μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀράβων, ἠτομόλησαν οἱ πλεῖστοι πρὸς τοὺς πολεμίους, ὥστε ὁ Ἰουστινιανὸς ἠναγκάσθη νὰ ὀπισθοχώρησῃ καί, ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς ὁργῆς, ἐξωλόθρευσε σὺν γυναίξί καὶ τέκνοις τὴν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ σλαυικὴν ἀποικίαν. Εἶναι περιττὸν νὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου βασιλέως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, διότι αὐτῇ, νομίζομεν, ἀφ' ἑαυτῆς ἀποχρώντως χαρακτηρίζεται· προεκάλεσε παράλογως τὴν λύσιν τῶν πρὸς τοὺς Ἄραβας συνθηκῶν· μετεχειρίσθη εἰς τὸν ἐνταῦθεν προκύψαντα πόλεμον τοὺς Σλαῦους, τῶν ὁποῖαν ἡ πίστις δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι εἰμὴ σφόδρα ἀμφίβολος· ἐξετράπη ἔπειτα εἰς ἄδικον τιμωρίαν κατὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν αὐτῶν, τινὲς μάλιστα προσθέτουσιν ὅτι κατέστρεψε, πρᾶγμα ἀπίστευτον, καὶ αὐτοὺς τοὺς μείναντας πιστοὺς Σλαῦους· ἐπὶ δὲ πᾶσιν, ἀντὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν ἀπαξ ἀρξάμενον ἀγῶνα, ἀψηχολήθη αἴφνης εἰς τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα. Κατ' εὐτυχίαν ὁ Ἀβδαλμελικ δὲν ὠφελήθη ὅσον ἠδύνατο νὰ ὠφελήθῃ ἐκ τῆς τοιαύτης τοῦ πολέμου τροπῆς. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν προέκειτο πλέον περὶ τοῦ φόρου ὃν ἐτέλουν μέχρι πρὸ ὀλίγου οἱ Ἄραβες· ἀλλ' εἴτε διότι ἡ ἴητα τοῦ Ἰουστινιανοῦ δὲν ὑπῆρξε τοσοῦτον ὀλοσχερῆς ὅσον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν λέγεται, εἴτε διότι ἔνεκα τῶν προηγουμένων ἀτυχημάτων οἱ Ἄραβες δὲν ἤλπισαν νὰ καταβάλωσι πρὸς τοῦτο τὸ μέρος, ἦτοι ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, τοὺς χριστιανοὺς αὐτῶν ἀντιπάλους, ὁ Ἀβδαλμελικ ἠρκέσθη ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς πλείονα κατάθλιψιν τῶν χριστιανῶν αὐτοῦ ὑπηκόων, καὶ εἰς ἐπιδρομὰς καὶ λεηλασίας, αἵτινες δὲν ἐτροπολόγησαν οὐσιωδῶς τὰ ἀναταλικά τοῦ κράτους σύνορα.

Ὅθεν ὁ Ἰουστινιανὸς Β' ἠδυνήθη ἐν τῷ μεταξὺ ν' ἀσχοληθῆ ἀπερισπάστως ὁπωσοῦν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ πράγματα· καὶ συνῆψε μὲν κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετ' ἑνὸς τῶν ἀξιωματικῶν γεγονότων τῆς πατρῆου ἡμῶν ἱστορίας, ἦτοι μετὰ τῆς ἐν τῷ Τρούλλῳ συνόδου, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐξετραχηλίσθη εἰς τὴν ἐσχάτην ἀφροσύνην καὶ θρηωδίαν. Ἡ ἀνάγκη τῆς συνόδου ταύτης ἐκ τούτου ἰδίως προέκυψεν, ὅτι αἱ δύο προηγουμέναι οἰκουμενικαί, ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη, ἐνδιέτριψαν κυρίως περὶ δογματικὰ ζητήματα, οὐδόπως δ' ἠσχολήθησαν εἰς τὸ νὰ κανονίσωσι τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας καὶ τὰ κατὰ τὸν βίον τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, ἅτινα πάντα ἔχρηζον ὀριστικωτέρας τινὸς ρυθμίσεως. Ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν συνεκροτήθη τῷ 691 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ νέα σύνοδος, ἣτις ὠνομάσθη πενθέκτη ὡς συμπληροῦσα τὴν πέμπτην καὶ τὴν ἕκτην οἰκουμενικὴν σύνοδον, ὠνομάσθη δὲ καὶ ἐν τῷ Τρούλλῳ ἀπὸ τῆς αἰθούσης ἐν ἣ συνεδρίασε καὶ ἣτις ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ τρούλλου, δηλαδὴ θόλου. Ἡ σύνοδος αὕτη ἐξέδοτο 102 κανόνας, ἐξ ὧν ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἀπεποιήθη ἐπὶ τέλους νὰ ἐπικυρώσῃ ἕξ. Ἐκ τούτων δὲ πάλιν τῶν ἕξ δύο μάλιστα εἶναι σπουδαιόταται καὶ οὐσιωδῶς ἐπενήργησαν εἰς τὰς μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως θρησκευτικὰς σχέσεις· ὁ 13, ὅστις ἐπραγματεύετο περὶ τοῦ γάμου τῶν ἱερέων, καὶ ὁ 36, ὅστις καθιέρου τὴν ἀμοιβαίαν σχέσιν τῶν ἐπισκόπων Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ 13 κανὼν διελάμβανεν